INFORMACJA DODATKOWA

I.	**Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:**
1.	**Jednostka Samorządu Terytorialnego**
1.1	nazwa jednostki
	Związek Powiatowo-Gminny „Wielkopolski Transport Regionalny”
1.2	siedzibę jednostki
	w Poznaniu
1.3	adres jednostki
	Zielona 8; 61-851 Poznań
1.4	podstawowy przedmiot działalności jednostki
	Zadaniem Związku jest zaspokajanie potrzeb Uczestników Związku w zakresie publicznego transportu zbiorowego w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich oraz skorelowanych z nim innych usług publicznych, w szczególności w zakresie: 1) kształtowania polityki związanej z rozwojem systemów transportowych dla obszaru Związku, 2) organizowania i zarządzania publicznym transportem zbiorowym w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich poprzez: a) badanie i analizę potrzeb przewozowych, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej, b) opracowanie i uchwalenie dla obszaru Związku planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwanego dalej „Planem transportowym”, oraz jego realizowanie, a także aktualizowanie w razie potrzeby, c) zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich, w szczególności w zakresie: - standardów i sposobu korzystania z przystanków komunikacyjnych oraz dworców, - funkcjonowania zintegrowanych węzłów przesiadkowych, - dążenia do stworzenia i funkcjonowania zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego, Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego – 2 – Poz. 5160 - zatwierdzania – w sposób i na zasadach przewidzianych powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – regulaminu przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich, - .prowadzenia działalności kontrolnej, w tym kontroli jakości usług przewozowych świadczonych przez wybranego operatora, - systemu informacji dla pasażera, 3) opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie obsługi transportowej obszarów objętych Planem transportowym, 4) promocji publicznego transportu zbiorowego w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich.
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem
	Od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne
	Związek nie posiada innych jednostek organizacyjnych

4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych - Zielona 8;61-851 Poznań

Księgi rachunkowe Związku Powiatowo-Gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny" zwanego dalej „Związkiem", prowadzone są zgodnie z ustawą o rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej t.j. Dz.U. 2020 poz. 342.

Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych

1. Rokiem obrotowym jest okres 12 miesięcy - od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku kalendarzowego , za wyjątkiem roku
2. W skład roku obrotowego wchodzą okresy sprawozdawcze, tj. poszczególne miesiące, kwartały, półrocza, za które sporządza się sprawozdania budżetowe oraz inne sprawozdania sporządzane na podstawie ksiąg rachunkowych, w tym sprawozdania finansowe (bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat – wariant porównawczy, zestawienie zmian w funduszu jednostki, informacja dodatkowa).

Metody wyceny aktywów

Aktywa stanowią kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń.

Aktywa trwałe

Jednostka do aktywów trwałych kwalifikuje następujące składniki majątku:

a) wartości niematerialne i prawne,
b) rzeczowe aktywa trwałe,
c) należności długoterminowe,
d) inwestycje długoterminowe,
e) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

I. Wartości niematerialne i prawne

Pojęcia

Wartości niematerialne i prawne są to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, nie zakwalifikowane do inwestycji prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone na potrzeby jednostki.
Za wartości niematerialne i prawne uznaje się min.: nabyte prawa majątkowe, licencje i koncesje.

Wycena

Wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 10.000 złotych są objęte ewidencją ilościowo-wartościową
Wartości niematerialne i prawne, a w szczególności oprogramowanie są obejmowane wyłącznie ewidencją ilościową prowadzoną przez księgowość, jeśli ich cena jednostkowa nie przekracza 10 000,00 zł.

Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych

Wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia wartości początkowej w równych ratach co miesiąc. Odpisy amortyzacyjne są dokonywane od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartość niematerialna i prawna została wprowadzona do ewidencji.
Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej w przedziale powyżej 10.000 złotych do 50.000 złotych są amortyzowane sukcesywnie metodą liniową według stawek zawartych w załączniku do ustawy podatkowej, od następnego miesiąca po przyjęciu do użytkowania.
Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej powyżej 50.000 złotych mogą być amortyzowane sukcesywnie metodą liniową według stawek zawartych w załączniku do ustawy podatkowej lub według stawek uwzględniających ich

ekonomiczną przydatność, określonych przez kierownika jednostki każdorazowo na dokumencie OT, od następnego miesiąca po przyjęciu do użytkowania.
Wartości niematerialne i prawne w przedziale do 10.000 złotych są umarzane jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania.

Odpisy aktualizujące wartość
wartości niematerialnych i prawnych

Odpisy aktualizacyjne wartość wartości niematerialnych i prawnych są dokonywane w przypadku, gdy określony tytuł wartości niematerialnych i prawnych przestaje przynosić jednostce korzyści, gdyż utracił on zdolność do wypracowania tych korzyści.
Przywrócenie wartości pierwotnej wartości niematerialnych i prawnych może nastąpić w sytuacji, gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości.

II. Rzeczowe aktywa trwałe

W skład rzeczowych aktywów trwałych jednostki wchodzą:

1) środki trwałe,
2) środki trwałe w budowie,
3) zaliczki na środki trwałe w budowie.

1. Środki trwałe

Pojęcia

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Są to w szczególności:
nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
muzealia i zbiory biblioteczne.
Do aktywów trwałych jednostki zalicza się również obce środki trwałe przyjęte przez jednostkę do używania na mocy umowy, zgodnie z którą jedna ze stron (finansujący) oddaje drugiej stronie (korzystającemu) środki trwałe do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony, a umowa zawarta pomiędzy stronami spełnia co najmniej jeden z warunków określonych w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości.
Składniki majątku o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i wartości początkowej powyżej 10.000 złotych ujęte są w ewidencji komputerowej ilościowo-wartościowej.
W celu zabezpieczenia majątku, niektóre grupy asortymentowe pozostałych środków trwałych w przedziale od 500 zł do 10 000,00 zł, jako niskocennych są traktowane przez jednostkę jako wyposażenie (pozostałe środki trwałe gr 8)i są ujmowane w miesiącu oddania do użytkowania w ewidencji ilościowej wyposażenia. Są one oznakowane w sposób uproszczony.
Do środków tych zalicza się między innymi:

1) Sprzęt komputerowy,
2) Sprzęt agd, rtv, oświetleniowy, nagłośnieniowy,
3) Narzędzia,
4) Meble,
5) Dywany.

Wyposażenie o wartości nie przekraczającej 500 zł jest odnoszone w koszty zużycia materiałów i nie obejmowane żadnym poziomem ewidencji. Dotyczy to w szczególności wyposażenia łazienek, koszy, czajników, małego agd, aparatów telefonicznych, chodników, wycieraczek, firanek, kalkulatorów, drobnego wyposażenia. Dla wyposażenia o wartości nie przekraczającej 500 złotych nie są wystawiane dowody OT, a odbiór potwierdzany jest na odwrocie faktury lub podpis na dowodzie RW wydania z magazynu, jeśli przechodzi przez magazyn.
Ulepszenia, których wartość dotycząca danego środka trwałego w ciągu roku nie przekracza 10.000 zł nie zwiększają wartości środka trwałego jeśli są finansowane z dotacji podmiotowej lub środków własnych.

Klasyfikacja środków trwałych (KŚT)

Podstawę klasyfikacji środków trwałych jednostki do celów ewidencji, ustalenia odpisów amortyzacyjnych i sprawozdawczości stanowi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), zawierające szczegółowe opisy ułatwiające zaklasyfikowanie poszczególnych składników majątku trwałego.
Zgodnie z KŚT, jednostka klasyfikuje przyjmowane do użytku środki trwałe, nadając im 3-cyfrowe symbole, w których 1 cyfra oznacza grupę, 2 cyfry – podgrupę, 3 cyfry – rodzaj.

Konta ksiąg pomocniczych środków trwałych

Jednostka do prowadzenia ewidencji środków trwałych prowadzi konta ksiąg pomocniczych w programie „Wyposażenie" firmy Wolters Kluwers. Ewidencja stanowi uszczegółowienie i uzupełnienie zapisów kont księgi głównej. Prowadzona jest w ujęciu systematycznym dla poszczególnych obiektów środków trwałych. Każdy środek trwały posiada swoją szczegółową ewidencję, którą tworzy się w oparciu o dowód przyjęcia środka trwałego do użytkowania OT i zawiera między innymi numer inwentarzowy nadawany przez jednostkę, symbol KŚT, nazwę środka trwałego, datę przyjęcia do użytkowania, miejsce użytkowania, osobę odpowiedzialną za dany środek trwały, wartość początkową środka trwałego, stawkę amortyzacji.

Wycena

Środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także z tytułu trwałej utraty wartości.

Aktualizacja wyceny środków trwałych

Wartość początkowa i dotychczas dokonywane odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe ulegają aktualizacji wyceny na podstawie odrębnych przepisów. Skutki przeprowadzenia aktualizacji wyceny odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, który nie może być przeznaczony do podziału.

Amortyzacja środków trwałych

Wartość środków trwałych – z wyjątkiem gruntów, w tym wieczystego użytkowania gruntów i muzealiów – zmniejszają odpisy umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości na skutek używania lub upływu czasu.

Rozpoczęcie amortyzacji środków trwałych następuje od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały przyjęto do używania, do końca miesiąca, w którym następuje zrównanie sumy odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową lub w którym postawiono je w stan likwidacji, zbyto lub stwierdzono ich niedobór.

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia na raty ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji.

Metody i stawki amortyzacji

Środki trwałe umarza się lub amortyzuje.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia wartości początkowej w równych ratach co miesiąc. Odpisy amortyzacyjne są dokonywane od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały został wprowadzony do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej w przedziale powyżej 10.000 złotych do 50.000 złotych są amortyzowane sukcesywnie metodą liniową według stawek zawartych w załączniku do ustawy podatkowej, od następnego miesiąca po przyjęciu do użytkowania.

Środki trwałe o wartości początkowej powyżej 50.000 złotych mogą być amortyzowane sukcesywnie metodą liniową według stawek zawartych w załączniku do ustawy podatkowej lub według stawek uwzględniających ich ekonomiczną przydatność, określonych przez kierownika jednostki każdorazowo na dokumencie OT, od następnego miesiąca po przyjęciu do użytkowania.

Środki trwałe w przedziale do 10.000 złotych są umarzane jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania.

Ustalone okresy i stawki amortyzacyjne mogą być przez jednostkę weryfikowane. Odpisy przy zastosowaniu nowej stawki, ustalonej w wyniku weryfikacji, następują od początku następnego roku obrotowego roku, w którym dokonano weryfikacji.

Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych

W przypadku przeznaczenia do likwidacji, wycofania z używania lub innych przyczyn powodujących trwałą utratę wartości środka trwałego, jednostka dokonuje w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych odpowiedniego odpisu aktualizującego jego wartość.

Odpisy dotyczące środków trwałych, których wycena została zaktualizowana na podstawie odrębnych przepisów, zmniejszają odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny różnice spowodowane aktualizacją wyceny.

Ewentualną nadwyżkę odpisu nad różnicami z aktualizacji wyceny zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego środków trwałych, w tym również z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu do pozostałych przychodów operacyjnych.

2. Środki trwałe w budowie

Pojęcia

Środki trwałe w budowie są to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego. Ewidencja obejmuje poniesione nakłady oraz rozliczenie na uzyskane efekty. Ze względów sprawozdawczych ujmuje się także zakup gotowych środków trwałych.

Wycena

Środki trwałe w budowie wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
Do kosztów budowy środków trwałych zalicza się między innymi nakłady z tytułu:

- nabycia składników majątku trwałego, w tym koszty ich budowy i montażu,
- opłat za użytkowanie gruntów i terenów w okresie budowy oraz z tytułu uzyskanych lokalizacji pod budowę,
- napraw i remontów wykonanych przed przekazaniem środka trwałego do używania,
- dokumentacji projektowej budowy,
- badań geologicznych oraz pomiarów geodezyjnych,
- robót niezbędnych dla własnej budowy, wykonanych w środkach trwałych należących do innych osób prawnych lub fizycznych,
- nadzoru autorskiego, inwestorskiego i generalnego wykonawcy,
- ubezpieczeń majątkowych budowanych środków trwałych.

Wszystkie koszty poniesione przez jednostkę w związku z budową i montażem nowego środka trwałego stanowią wartość początkową na dzień przyjęcia do używania.
Ulepszenia własnych i obcych środków trwałych w trakcie ich realizacji zaliczane są do środków trwałych w budowie. Po zakończeniu ulepszenia własnych środków trwałych zwiększa się ich wartość początkową, natomiast ulepszenia w obcych środkach trwałych są zaliczane do własnych środków trwałych.

3. Zaliczki na środki trwałe w budowie

Pojęcia

Zaliczki na środki trwałe w budowie obejmują wartość środków pieniężnych przekazanych dostawcom materiałów, bezpośrednim wykonawcom realizowanych zadań oraz generalnym inwestorom na poczet budowy.

Wycena

Zaliczki na środki trwałe w budowie wycenia się w wartości nominalnej.

III. Należności długoterminowe

Pojęcia

Należności zaliczane do aktywów jednostki to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych.
Do należności długoterminowych zalicza się należności - z wyjątkiem zaliczanych do aktywów finansowych oraz dotyczących dostaw i usług – których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego.
Jeżeli spłata należności następuje ratami, to raty płatne w roku obrotowym po dniu bilansowym oraz raty zaległe zalicza się do należności krótkoterminowych, a raty płatne w okresie dłuższym niż rok – do należności długoterminowych.

Wycena

Należności długoterminowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli kwocie należności powiększonej o należne odsetki.
Wartości należności długoterminowych aktualizuje się poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.
Wyrażone w walutach obcych należności długoterminowe wycenia się w ciągu roku po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
Należności długoterminowe w walucie obcej (wraz z odsetkami) na dzień bilansowy przelicza się według obowiązującego na ten dzień kursu średniego, ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

IV. Inwestycje długoterminowe

Pojęcie

Inwestycje jednostki są to aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów i uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziału w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej.
Inwestycje to nieruchomości, które nie są używane przez jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści.
Inwestycje długoterminowe zaliczane do aktywów trwałych jednostki to takie, które są płatne i wymagane lub przeznaczone do zbycia w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, od daty założenia, wystawienia lub nabycia, z wyłączeniem aktywów pieniężnych.

Wycena

Jednostka wycenia inwestycje w nieruchomości według zasad stosowanych przy wycenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w cenie rynkowej (cenie godziwej). Inwestycje długoterminowe nie podlegają umorzeniu.

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

W ramach długoterminowych rozliczeń międzyokresowych jednostka tworzy inne rozliczenia międzyokresowe.

1. Inne rozliczenia międzyokresowe

Pojęcia

Jednostka dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych. Do aktywów trwałych zalicza się rozliczenia międzyokresowe kosztów rozliczane w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Przy takiej ocenie jednostka zwraca uwagę na to, czy:

- koszty powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, o wiarygodnie określonej wartości w przyszłych okresach, przyniosą korzyści ekonomiczne,
- przyszłe korzyści będą kontrolowane przez jednostkę.

Wycena

Inne rozliczenia międzyokresowe wycenia się w wartości nominalnej, ustalonej przez jednostkę na podstawie poniesionych wydatków.

Aktywa obrotowe

Jednostka zalicza do aktywów obrotowych tę część aktywów jednostki, które w przypadku:

a) aktywów rzeczowych – są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności, jeżeli trwa on dłużej niż 12 miesięcy,
b) aktywów finansowych – są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia, albo stanowią aktywa pieniężne,
c) należności krótkoterminowych – obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,
d) rozliczeń międzyokresowych – trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

I. Zapasy

Zapasy są to rzeczowe aktywa obrotowe, w jednostce obejmujące towary, produkty gotowe i materiały.

Zapasy wchodzące w skład rzeczowych aktywów obrotowych jednostki, są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego trwającego w jednostce dłużej niż 12 miesięcy.

II. Należności krótkoterminowe

Należności krótkoterminowe są to należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

1. Należności z tytułu dostaw i usług

Pojęcia

Należności z tytułu dostaw i usług, bez względu na termin płatności, zalicza się do należności krótkoterminowych. Jednostka ujmuje w bilansie należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek.

Wycena

Jednostka wycenia należności z tytułu dostaw i usług według wartości nominalnej.

Na dzień bilansowy natomiast wycenia się je w kwocie wymagalnej zapłaty z zachowaniem ostrożności w wycenie.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług

Jednostka aktualizuje wartość należności z tytułu dostaw i usług uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:

1. należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
2. należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
3. należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a – według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika, spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – w wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,
4. należności stanowiącej równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,

5. należności przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadku uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące. Powyższe należności, na które dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Jednostka nalicza odsetki zwłoki od należności w ciągu roku po zapłacie, a w przypadku braku zapłaty – na koniec roku memoriałowo w ujęciu pozabilansowym. Odsetki nalicza się, jeśli ich wysokość przekracza 10 zł.

2. Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń

Pojęcia

Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń obejmują w szczególności:

1) kwoty należne od budżetu państwa i budżetów samorządu terytorialnego z tytułu:
   - nadpłat podatków i opłat,
   - nadwyżki VAT naliczonego nad należnym, wykazanej w deklaracji podatkowej, VAT naliczonego do rozliczenia w następnych okresach,
   - nadpłat cła i zabezpieczeń na poczet cła,
   - dotacji,
2) kwoty należne od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu:
   - nadpłat ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
   - należnych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych,
3) innych kwot, do których ma zastosowanie ustawa – Ordynacja podatkowa.

Wycena

Jednostka wycenia należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń w wartości nominalnej.

3. Inne należności

Pojęcia

Inne należności obejmują wszystkie należności, nie skierowane na drogę sądową, nie zaliczane przez jednostkę do należności z tytułu dostaw i usług lub należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń.

Są to w szczególności należności z tytułu:

- rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń,
- innych rozrachunków z pracownikami,
- rozrachunków z tytułu niedoborów, szkód i nadwyżek.

Inne należności od jednostek powiązanych dotyczą rozrachunków wewnątrz przedsiębiorstwa.

Wycena

Jednostka wycenia inne należności w wartości nominalnej.

Na dzień bilansowy natomiast wycenia się je w kwocie wymagalnej zapłaty z zachowaniem ostrożności w wycenie.

4. Należności dochodzone na drodze sądowej

Pojęcia

Jednostka zalicza do należności dochodzonych na drodze sądowej wszelkie należności skierowane na drogę postępowania sądowego oraz te, dla których zapadł wyrok ale nie zostały jeszcze wyegzekwowane.

Wycena

Należności dochodzone na drodze sądowej wycenia się w kwocie zgłoszonej sądowi, bez kosztów sądowych. Od roszczeń spornych jednostka dokonuje odpisu aktualizującego na zasadach opisanych przy wycenie należności z tytułu dostaw i usług.

III. Inwestycje krótkoterminowe

Inwestycje krótkoterminowe występujące w jednostce to krótkoterminowe aktywa finansowe - środki pieniężne i inne aktywa pieniężne.

Inwestycje krótkoterminowe, zaliczane do aktywów obrotowych, to takie, które są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia albo stanowią aktywa pieniężne.

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Pojęcia

Aktywa finansowe zaliczane do inwestycji obejmują między innymi aktywa pieniężne.

Jednostka zalicza do aktywów pieniężnych – krajowe środki płatnicze, waluty obce i dewizy oraz naliczone odsetki od aktywów finansowych.

Środki pieniężne w jednostce tworzą:

- środki pieniężne w kasie, banku, środki pieniężne w drodze,
- inne aktywa pieniężne,
- inne środki pieniężne.

Wycena

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej.

Lokaty terminowe w banku wycenia się w skorygowanej cenie nabycia.

IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Pojęcia

Jednostka dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów jednostki danego okresu sprawozdawczego zalicza koszty dotyczące przyszłych okresów.

Do krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych zalicza się czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów dotyczące następującego po dniu bilansowym roku obrotowego.

Do krótkoterminowych czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów jednostka zalicza w szczególności:

- opłacone z góry czynsze i dzierżawy,
- prenumeraty pism,
- składki na ubezpieczenia majątkowe,
- koszty energii opłacane z góry za dłuższy okres.

Wycena

Rozliczenia międzyokresowe wycenia się w wartości nominalnej.

Metody wyceny pasywów

Pasywa (kapitały) jednostki wyrażają źródło finansowania aktywów. Jednostka posiada:

- kapitały (fundusze) własne odzwierciedlające wartość składników aktywów finansowanych przez założycieli jednostki, oraz
- kapitały obce, w skład których wchodzą:
  - wszelkie zobowiązania, które jednostka ma obowiązek uregulować w określonym terminie,
  - zobowiązania szacowane przez jednostkę, których termin wymagalności jeszcze nie zapadł, a ostateczna kwota nie jest jeszcze znana (rezerwy),
  - zobowiązania wynikające z przyjęcia przez jednostkę aktywów, które przyniosą korzyści ekonomiczne w przyszłych latach (rozliczenia międzyokresowe przychodów).

A. Kapitał (fundusz) własny

Pojęcia

Jednostka ujmuje w księgach rachunkowych kapitały (fundusze) własne z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa.

I.Kapitał (fundusz) podstawowy

Kapitałem (funduszem) podstawowym jednostki jest fundusz Związku, który odzwierciedla wartość mienia wydzielonego dla jednostki w momencie jej utworzenia i ulega zwiększeniu o wartość niepodlegających amortyzacji aktywów trwałych sfinansowanych z wpłat członków, dotacji lub otrzymanych nieodpłatnie oraz zmniejszeniu o wartość niepokrytej straty netto.

Wycena

Kapitał (fundusz) podstawowy jednostka wycenia w wartości nominalnej.

II. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

Pojęcia

Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny ujmuje skutki zmian wartości niektórych aktywów i pasywów. Wzrost wartości kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny jest przychodem kapitałowym niezrealizowanym.

Zwiększenia kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny występują w związku z:

- aktualizacją wyceny środków trwałych przeprowadzoną na podstawie odrębnych przepisów, na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny odnosi się powstałą na skutek aktualizacji wyceny różnicę wartości netto środków trwałych.

Zmniejszenia kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny następują w wyniku:

- przeksięgowania przyrostu wartości netto wskutek aktualizacji wartości środka trwałego przy jego zbyciu,
- odpisu z tytułu trwałej utraty wartości środka trwałego do kwoty jego aktualizacji.

Wycena

Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny w jednostce jest ujmowany w wartości nominalnej Uchwały Zgromadzenia Związku.

III. Zysk (strata) z lat ubiegłych

Pojęcia

Rozliczenie wyniku finansowego za poprzedni rok obrotowy następuje na podstawie Uchwały Zgromadzenia Związku i zmniejsza kapitał (fundusz) podstawowy.

Błąd podstawowy

Jeżeli w danym roku obrotowym lub przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za ten rok obrotowy jednostka stwierdziła popełnienie w poprzednich latach obrotowych błędu podstawowego, tzn. takiego, w następstwie którego nie można uznać, że sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzednie za rzetelnie i jasno przedstawiające sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, to kwotę korekty spowodowanej usunięciem tego błędu odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako „zysk (strata) z lat ubiegłych".

Skutki błędu podstawowego wpływają na obniżenie lub podwyższenie „Zysku (straty) z lat ubiegłych".

Wycena

Zysk (stratę) z lat ubiegłych wycenia się w wartości nominalnej.

IV. Zysk (strata) netto

Pojęcia

Jednostka ustala wynik finansowy netto w rachunku zysków i strat – w wariancie kalkulacyjnym.

Wycena

Zysk (stratę) netto wycenia się w wartości nominalnej.

B. Kapitały obce

I. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

Zobowiązania jednostki są to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązki wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.

1. Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.

Jednostka, tworząc rezerwy na zobowiązania, korzysta z wyjaśnień zawartych w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe", który tłumaczy, iż przy ustalaniu wysokości rezerwy należy brać pod uwagę ryzyko i niepewność nieodłącznie towarzyszące wielu zdarzeniom i okolicznościom. Jednak nie należy tworzyć nadmiernych rezerw, by nie zawyżać stanu zobowiązań. Przyszłe zdarzenia, które mogą wpłynąć na przyszłe zobowiązania jednostki, stanowią podstawę do tworzenia rezerwy, jeśli istnieją wystarczające, obiektywne dowody, że zdarzenia te wystąpią.

Według MSR 37, rezerwę należy utworzyć tylko wtedy, gdy:

- na jednostce gospodarującej ciąży istniejący prawny obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, a tylko w wyjątkowo rzadkich przypadkach dokonanie wiarygodnego szacunku będzie niemożliwe.

Nie tworzy się rezerw na przewidywane straty z działalności operacyjnej (np. z tego tytułu, iż jednostka za rok lub dwa poniesie stratę bilansową).

Jednostka nie ustala rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

2. Zobowiązania długoterminowe

Pojęcia

Jednostka zalicza do zobowiązań długoterminowych wszystkie zobowiązania z tytułów cywilnoprawnych i publicznoprawnych, których termin płatności przypada później aniżeli w roku następującym po dniu bilansowym. Jeżeli

zapłata zobowiązań jest rozłożona na raty, to do zobowiązań długoterminowych jednostka zalicza tylko tę część zobowiązań, która – zgodnie z umową – ma nastąpić po roku obrotowym następującym po dniu bilansowym.
Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania z tytułu:

- zabezpieczeń należytego wykonania umów,
- innych zobowiązań finansowych,
- innych zobowiązań.

3. Zobowiązania krótkoterminowe

Pojęcia

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, bez względu na termin płatności, zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych.
Zobowiązania z innych tytułów cywilnoprawnych i publicznoprawnych wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych.
Zobowiązania krótkoterminowe obejmują:

- kredyty i pożyczki,
- inne zobowiązania finansowe,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zaliczki na otrzymane dostawy,
- zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- inne zobowiązania,
- fundusze specjalne.

Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe to zadłużenia jednostki wynikające z zawartych umów na okres nie dłuższy niż rok od dnia bilansowego.

Inne krótkoterminowe zobowiązania finansowe

Inne krótkoterminowe zobowiązania finansowe są to inne zobowiązania finansowe aniżeli ujęte w pozycji kredyty i pożyczki, w okresie spłaty przypadającym w roku następującym po dniu bilansowym.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują wszystkie zobowiązania związane z zakupem towarów i usług służących działalności gospodarczej jednostki.
W tej pozycji pasywów jednostka wykazuje również:

- kaucje gwarancyjne wpłacone z tytułu wykonywanych usług,
- przyjęte, lecz nie fakturowane przez dostawców dostawy materiałów i towarów (dostawy nie fakturowane),
- nadpłaty należności z tytułu dostaw i usług.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dzieli się na dwie grupy:

- o okresie wymagalności do 12 miesięcy,
- o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy.

Zaliczki otrzymane na dostawy

Zaliczki otrzymane na dostawy dotyczą przedpłat wniesionych przez odbiorców towarów, robót lub usług.

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń obejmują w szczególności:

- zobowiązania wobec budżetu państwa i budżetów samorządu terytorialnego z tytułu:
  - podatków i opłat,
  - nadwyżki VAT należnego nad naliczonym, wykazanej w deklaracji podatkowej,
  - cła i zabezpieczeń na poczet cła,
- zobowiązania wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu:
  - ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych,
- inne zobowiązania, do których ma zastosowanie Ordynacja podatkowa.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oznaczają kwotę nie podjętych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, na podstawie umowy zlecenia, o dzieło lub umowy agencyjnej.

Inne zobowiązania krótkoterminowe

Inne zobowiązania obejmują wszystkie zobowiązania, nie zaliczane przez jednostkę do zobowiązań z tytułu dostaw i usług, lub należności z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń i zobowiązań z tytułu wynagrodzeń. Są to w szczególności zobowiązania wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia.

Fundusze specjalne

W ramach funduszy specjalnych jednostka tworzy zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Wycena

Zobowiązania krótkoterminowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tj. łącznie z naliczonymi we własnym zakresie odsetkami od zobowiązań przeterminowanych, w przypadku braku oświadczeń wierzycieli o nie naliczaniu odsetek.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych jednostka przelicza po kursie średnim ustalonym przez Narodowy Bank Polski, obowiązujący na dzień przeprowadzenia operacji, chyba że w dokumencie celnym ustalony został inny kurs. Operacje zapłaty zobowiązań w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych po kursie sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka. Różnice kursowe powstałe na dzień zapłaty należności zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów lub kosztów finansowych.

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy jednostka wycenia zobowiązania w walutach obcych – po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Fundusze specjalne wycenia się w wartości nominalnej.

III. Rozliczenia międzyokresowe

Jednostka wykazuje w pasywach rozliczenia międzyokresowe z podziałem na pozycje:

- inne rozliczenia międzyokresowe:

– długoterminowe,

– krótkoterminowe.

Inne rozliczenia międzyokresowe

Pojęcia

Jednostka dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do pasywów danego okresu sprawozdawczego zalicza koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów.

Do innych rozliczeń międzyokresowych ujawnianych w pasywach jednostki zalicza się:

- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, czyli koszty, które nie zostały poniesione (chociaż wiadomo, że zostaną poniesione w przyszłości), a dotyczą bieżącego okresu, oraz
- międzyokresowe rozliczenia przychodów, czyli przychody dotyczące przyszłych okresów, do których w szczególności zalicza się środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, w tym także środków trwałych w budowie oraz otrzymanych nieodpłatnie, w tym także w drodze darowizny aktywów trwałych.

Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty będą rozliczane sukcesywnie w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi równolegle do dokonywanych odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych sfinansowanych z tych środków.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów rozliczane w okresie dłuższym niż 12 miesięcy są zaliczane do długoterminowych rozliczeń międzyokresowych, natomiast rozliczane nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

Wycena

Wycena innych rozliczeń międzyokresowych następuje w wartościach nominalnych.

III. Zasada istotności

Ustala się, że dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki jako kwoty istotne traktuje się te kwoty, które przekraczają 0,5% sumy bilansowej za poprzedni okres sprawozdawczy w przypadku wielkości bilansowych, lub te kwoty, które przekraczają 0,5% przychodów lub kosztów w przypadku wielkości wynikowych.

IV. Metody ustalania wyniku finansowego

Wynik finansowy ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”. Wynik finansowy netto składa się z wyniku:

1) ze sprzedaży;
2) z pozostałej działalności operacyjnej;
3) z operacji finansowych.

Rachunek zysków i strat

Jednostka ustala wynik finansowy netto w rachunku zysków i strat – w wariancie porównawczym.

Ustalanie wyniku z działalności operacyjnej

Wynik działalności operacyjnej

Wynik działalności operacyjnej stanowi różnicę między:

- przychodami wpłaty członków Związku, z uwzględnieniem programów, projektów, dotacji, wpłat na podstawie zawartych porozumień, środków z funduszy, zwiększeń lub zmniejszeń.

a

- kosztami zakupionych usług transportowych oraz administracyjnych związanych z funkcjonowaniem biura.

Pozostałe koszty i przychody operacyjne

Pozostałe koszty i przychody operacyjne to koszty i przychody związane pośrednio z działalnością jednostki, a w szczególności koszty i przychody związane:

z działalnością socjalną,

1. ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych,
2. z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów,
3. z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,
4. z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty wytworzenia sprzedanych produktów lub sprzedanych towarów, koszty sprzedaży lub koszty finansowe,
5. z odszkodowaniami, karami i grzywnami,
6. z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych.

Wynik operacji finansowych

Wynik operacji finansowych jednostki, to różnica między przychodami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, zysków ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, a kosztami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Przychody finansowe

Przychodami finansowymi w jednostce są między innymi:

- odsetki od lokat wolnych środków na rachunkach bankowych,
- prowizje i odsetki od udzielonych pożyczek,
- odsetki z tytułu zwłoki w regulowaniu należności,
- dodatnie różnice kursowe od należności,
- ujemne różnice kursowe od zobowiązań,
- przywrócenie utraconej wartości inwestycji,
- wartość umorzonych kredytów i pożyczek,
- zrealizowane przychody finansowe podlegające rozliczeniu w czasie.

Koszty finansowe

Do kosztów finansowych jednostka zalicza w szczególności:

- odsetki i prowizje od zaciągniętych przez jednostkę kredytów,
- odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań,
- utworzenie rezerwy na pewne lub prawdopodobne straty z operacji finansowych,
- raty kosztów finansowych podlegających rozliczeniu w czasie,
- ujemne różnice kursowe od należności,
- dodatnie różnice kursowe od zobowiązań,
- odpisy aktualizujące wartość inwestycji,
- odpisy aktualizujące należności z tytułu odsetek lub udzielonych pożyczek.

Wynik operacji nadzwyczajnych

Straty i zyski nadzwyczajne

Straty i zyski nadzwyczajne to straty i zyski powstające na skutek zdarzeń trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Według MSR 8 „Zysk lub strata netto okresu sprawozdawczego, podstawowe błędy i zmiany zasad (polityki) rachunkowości”, pozycje nadzwyczajne powstają w wyniku zdarzeń lub sytuacji, które można wyraźnie odróżnić od działalności gospodarczej jednostki, co pozwala oczekiwać, iż nie będą się często ani regularnie powtarzać.

	MSR nr 8 wyjaśnia, że dla stwierdzenia czy dane zdarzenie lub transakcja wyraźnie odróżnia się od zdarzeń zaistniałych w ramach działalności gospodarczej, należy porównać rodzaj danego zdarzenia lub danej transakcji ze zwykłą działalnością gospodarczą prowadzoną przez jednostkę. Straty nadzwyczajne to zdarzenia lub transakcje, które powodują powstawanie pozycji nadzwyczajnych, to np.: • wywłaszczenie aktywów lub • katastrofy wynikające z działania sił natury. Zyski nadzwyczajne stanowią zmniejszenie skutków finansowych z tytułu powstałych strat nadzwyczajnych (np. wpływ odszkodowania za straty spowodowane przyczynami losowymi, odpady użytkowe przyjęte do magazynu, a odzyskane po zdarzeniach losowych).
5.	inne informacje
II.	**Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:**
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia

Lp.	Pozycja bilansu	Wartości niematerialne i prawne	Rzeczowe aktywa trwałe					
			Grunty	Budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie**
1.	Stan B.O. 01.01.2024 wartość brutto	9.861,73	0,00	0,00	0,00	6.100.640,91	56.131,81	10.641.960,00
	zwiększenia	2 674,73				28 965 886,90	10.263,00	18.323.926,90
	zmniejszenia							28.965.886,90
	przemieszczenia							
	Stan B.Z. 31.12.2024 wartość brutto	12 536,46	0,00	0,00	0,00	35 066 527,81	66.394,81	0,00
2.	Umorzenia stan B.O. 01.01.2024	9.861,73	0,00	0,00	0,00	0,00	56.131,81	0,00
	- zwiększenia	2 674,73		0,00		5.742.877,49	10.263,00	
	- zmniejszenia							

	- przemieszczenia							
	Umorzenia stan B.Z. 31.12.2024	12 536,46	0,00	0,00	0,00	5.742.877,49	66.394,81	0,00
3.	**Wartość netto B.O. 01.01.2024***	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4.	**Wartość netto B.Z. 31.12.2024***	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**29.323.650,32**	**0,00**	0,00

1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	Nie dotyczy
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	Nie dotyczy
1.4.	wartość gruntów użytkowanych wieczyście
	Nie dotyczy
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	Nie dotyczy

1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

AKTYWO DLUGOTERMINOWE	**WARTOŚĆ NOMINALNA**	**ILOŚĆ SZTUK**	**WARTOŚĆ ŁĄCZNA**
akcje imienne serii A od 000000001 do nr 001000000 -PKS S.A	10,00 zł	1 000 000	10 000 000,00 zł
akcje imienne serii B od 000000001 do nr 000080000 -PKS S.A	10,00 zł	80 000	800 000,00 zł
RAZEM		*1 080 000*	*10 800 000,00 zł*

1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)
	W 2024 roku dokonano przywrócenia wartości akcji poprzez likwidację odpisu aktualizacyjnego w kwocie 248 484,81 zł wartości akcji PKS Poznań do wysokości wartości kapitału spółki w kwocie 10 800 000 zł.
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym
	Nie dotyczy

1.9.	podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:
a)	powyżej 1 roku do 3 lat
	Nie dotyczy
b)	powyżej 3 do 5 lat
	Nie dotyczy
c)	powyżej 5 lat
	Nie dotyczy
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego
	Nie dotyczy
1.11.	łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń
	Nie dotyczy
1.12.	łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń
	Nie dotyczy
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	Nie dotyczy
1.14.	łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	Nie dotyczy
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń pracowniczych w zł i gr
1	2	3
1	odprawy emerytalne	0,00
2	nagrody jubileuszowe	13 140,00
3	świadczenia urlopowe	0,00

	4	refundacja pracownikom kosztów zakupu okularów korygujących wzrok	0,00
	5	posiłki regeneracyjne	0,00
	6	ekwiwalent na pranie odzieży	0,00
	7	inne	0,00
	8	Ogółem	13 140,00

1.16.	inne informacje
	Związek powstał w dniu 28 czerwca 2021 r. z chwilą publikacji Obwieszczenia Wojewody Wielkopolskiego w sprawie ogłoszenia Statutu Związku Powiatowo-Gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny" w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2021 r., poz. 5160. Rok 2024 był trzecim pełnym rokiem działalności Związku
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	Nie dotyczy
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	W 2024 roku zakończono realizację zadania inwestycyjnego zakup 23 autobusów niskoemisyjnych z napędem hybrydowym. Autobusy przekazano na podstawie umowy Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A. celem użytkowania poprzez świadczenie usług transportu publicznego na terenie Związku.

2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	Nie dotyczy
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
	Nie dotyczy
2.5.	inne informacje
	Nie dotyczy
3.	Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki

..... 2025-04-10 .....

(główny księgowy) (rok, miesiąc, dzień) (Zarząd jednostki)